

SAŽETAK ZA GRAĐANE

Peto Godišnje izvješće o provedbi (dalje u tekstu: GIP) Operativnog programa „Konkurentnost i kohezija“ 2014. – 2020. izvještava o napretku ostvarenom u 2019. godini. Izvještaj je pripremljen u skladu s člankom 50. Uredbe (EU) 1303/2013 od 17. prosinca 2013.¹

GIP za 2019. godinu obuhvaća razdoblje od 1. siječnja 2019. do 31. prosinca 2019. godine. Svrha GIP-a jest pružiti sveobuhvatan pregled provedbe Operativnog programa „Konkurentnost i kohezija“ (dalje u tekstu: OPKK). OPKK je programski dokument pripremljen za korištenje Europskog fonda za regionalni razvoj (dalje u tekstu: EFRR) i Kohezijskog fonda (dalje u tekstu: KF)

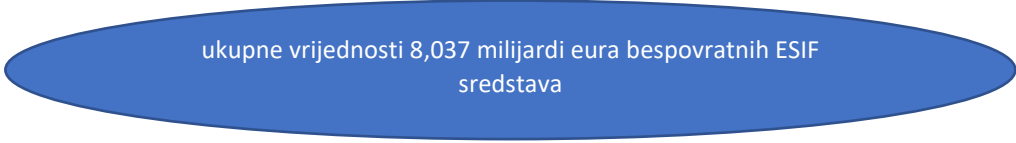

ukupne vrijednosti 8,036 milijardi eura

(od čega 6,83 milijardi eura Europskih strukturnih i investicijskih fondova; dalje u tekstu: ESIF), a pripremljen je u skladu s prioritetima iz Partnerskog sporazuma.

Izvješće daje ključne informacije o napretku u provedbi OPKK-a, uključujući informacije o financijskim instrumentima (dalje u tekstu: FI), provedenim vrednovanjima te velikim projektima. Pregled napretka u ostvarenju te napretka financijskih i fizičkih pokazatelja dan je na razini prioritarnih osi (dalje u tekstu: PO) te na razini specifičnih ciljeva (dalje u tekstu: SC). Kod preračunavanja iznosa valuta korišten je tečaj 1 € = 7,6 kn.

Od početka provedbe do kraja 2019. pokrenuto je 276 postupaka dodjele (dalje u tekstu: PDP)

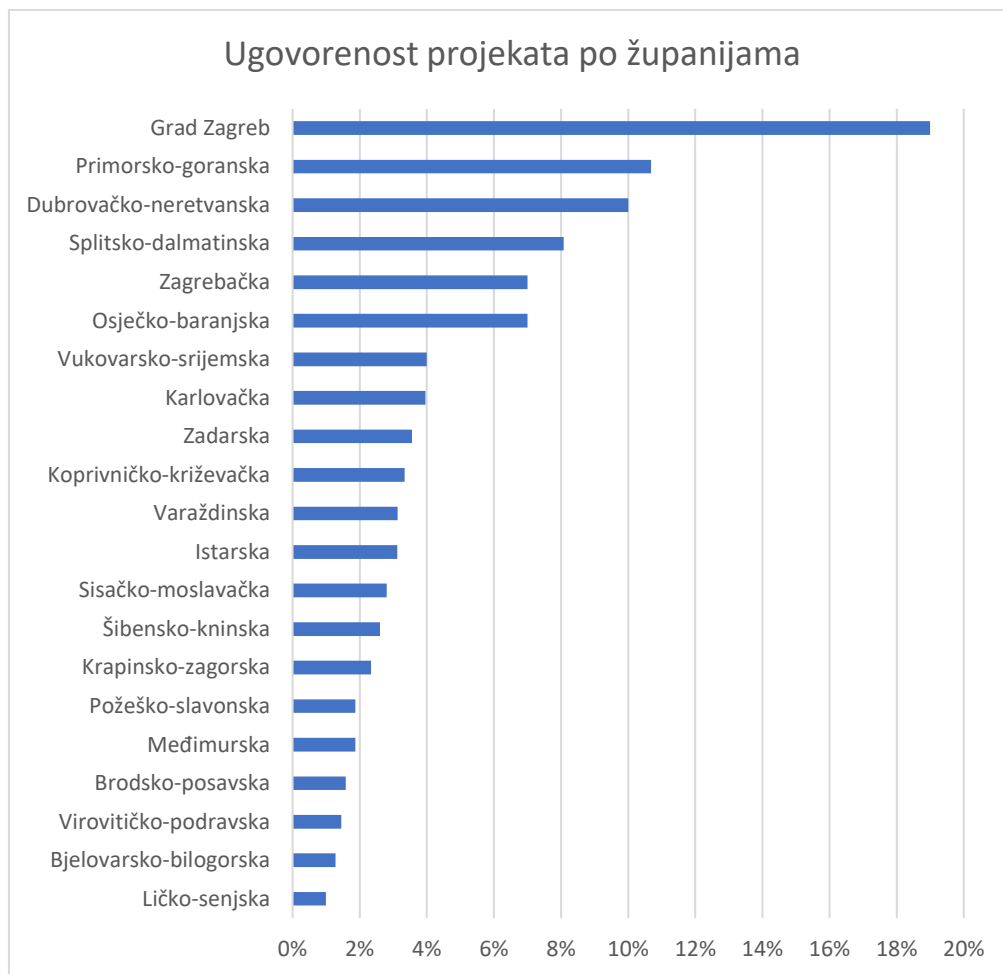

ukupne vrijednosti 8,037 milijardi eura bespovratnih ESIF sredstava

što čini 118 % ukupne ESIF alokacije.

Prikaz regionalne zastupljenosti ugovorenih projekata od početka provedbe do zaključno 31.12.2019. na osnovu ukupnih prihvatljivih troškova:

¹ Uredba (EU) br. 1303/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. prosinca 2013. o utvrđivanju zajedničkih odredbi o Europskom fondu za regionalni razvoj, Europskom socijalnom fondu, Kohezijskom fondu, Europskom poljoprivrednom fondu za ruralni razvoj i Europskom fondu za pomorstvo i ribarstvo i o utvrđivanju općih odredbi o Europskom fondu za regionalni razvoj, Europskom socijalnom fondu, Kohezijskom fondu i Europskom fondu za pomorstvo i ribarstvo te o stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EZ) br. 1083/2006 (SL L 347, 20.12.2013.)

Radi realnije slike zastupljenosti projekata po županijama, prikazani podaci odnose se na one projekte koji se provode na regionalnoj i lokalnoj razini, dok projekti koji se provode na nacionalnoj razini nisu uključeni u izračun.

U 2019. pokrenuto je 75 PDP-ova u vrijednosti 2,34 milijarde eura bespovratnih sredstava. Tijekom 2019. potpisano je 1.817 ugovora u vrijednosti 1,94 milijarde eura bespovratnih sredstava. U 2019. ugovoreni su sljedeći veliki projekti: „Rekonstrukcija postojećeg i izgradnja drugog kolosijeka na dionici Hrvatski Leskovac-Karlovac na željezničkoj pruzi M202 Zagreb Gk-Rijeka“, „Poboljšanje vodno-komunalne infrastrukture aglomeracije Kaštela-Trogir“ i „Projekt poboljšanja vodnokomunalne infrastrukture aglomeracije Zaprešić“.

Na središnjoj stranici Europskih strukturnih investicijskih fondova Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije (dalje u tekstu: MRRFEU) u svojstvu Upravljačkog tijela za OPKK-a objavljuje [Indikativni godišnji plan objave natječaja](#) u okviru OPKK-a, s ciljem obavještanja javnosti i omogućavanja pravovremene pripreme projektnih prijedloga potencijalnih prijavitelja. Redovito se objavljuju i informacije koje se odnose na [najave i objave natječaja](#) te na [popis ugovorenih operacija](#).

Provedba Prioritetne osi 1 „Jačanje gospodarstva primjenom istraživanja i inovacija“

Do kraja 2019. pokrenuto je 15 PDP-ova ukupne vrijednosti 684,93 MEUR bespovratnih sredstava, ugovoreno je 155 projekata ukupne vrijednosti 498,09 MEUR te su izvršene isplate korisnicima u iznosu 88,29 MEUR.

U okviru SC-a 1a1 *Povećana sposobnost sektora istraživanja i razvoja (IR) za obavljanje istraživanja vrhunske kvalitete i zadovoljavanje potreba gospodarstva* u provedbi je 65 projekata. Završena je provedba jednog infrastrukturnog projekta u sklopu poziva „Istraživanje i dijagnostika malignih, infektivnih i rijetkih metaboličkih bolesti“ temeljena na MALDI TOF tehnologiji, no završni zahtjev za nadoknadom sredstava koji predstavlja doprinos pokazatelju 1a1.1 *Broj infrastrukturnih projekata istraživanja, razvoja i inovacija* još nije odobren.

Doprinos pokazatelju CO25 *Istraživanja, inovacije: Broj istraživača u poboljšanim objektima istraživačke infrastrukture* iznosi 10, a pokazatelju 1a11 *Broj znanstvenih publikacija objavljenih u znanstvenim časopisima indeksiranim na platformi „Web of Science“* 58.601,00 čime je ispunjena ciljna vrijednost zbog povećanja baze na stranici Web of Science. U okviru Znanstvenih centara izvrsnosti, doprinos pokazatelju rezultata 1a11 iznosi 65 % ciljne vrijednosti.

U srpnju 2019. potpisan je ugovor za veliki projekt Srebrnjak. Ministarstvo znanosti i obrazovanja redovito komunicira i održava sastanke s korisnicima „Otvorene znanstveno-infrastrukturne platforme za inovativne primjene u gospodarstvu i društvu“(O-ZIP) i „Dječji centar za translacijsku medicinu Dječje bolnice Srebrnjak“ (CCTM) kako bi se pravovremeno uočile i riješile situacije koje utječu na provođenje planiranih aktivnosti i ispunjenje ciljeva.

U 2019. je došlo do značajnog napretka u ostvarenju nekoliko pokazatelja neposrednih rezultata u okviru SC-a 1b1 *Novi proizvodi i usluge kao rezultat djelatnosti istraživanja, razvoja i inovacija (IRI)*. Najznačajniji doprinos ostvarenju vidljiv je kod pokazatelja CO01 *Proizvodno ulaganje: Broj poduzeća koja primaju potporu*, gdje se ostvarena vrijednost više nego udvostručila (212 u 2019. u odnosu na 88 u 2018.), pokazatelja CO28 *Istraživanja, inovacije: Broj poduzeća koja primaju potporu kako bi uvela proizvode koji su novost na tržištu* gdje je ostvarenje sa 71 uvećano na 92 dok je pokazatelj CO04 *Proizvodno ulaganje: Broj poduzeća koja primaju nefinancijsku potporu* premašio ciljnu vrijednost definiranu Operativnim programom uslijed čega je predložena korekcija ciljne vrijednosti sa 100 na 150.

U okviru investicijskog prioriteta 1b *Promicanje poslovnih ulaganja u inovacijama i istraživanjima te razvoj veza i sinergija između poduzeća, IR centara i visokog obrazovanja, osobito razvoja proizvoda i usluga, tehnološko povezivanje, socijalna inovacija, ekološka inovacija, kulturna i kreativna industrija, usluge javnog servisa, zahtjevi za poticajima, umrežavanje, klasteri i otvorena inovacija kroz pametnu specijalizaciju, tehnološko jačanje i primijenjeno istraživanje, pilot linije, pred proizvodna provjera valjanosti, napredne proizvodne mogućnosti i početne proizvodnje, osobito u Ključnim tehnologijama koje potiču razvoj i inovacije i širenje tehnologija za opću namjenu* raskinuta su tri ugovora ukupne vrijednosti 1,73 MEUR od kojih je jedan raskinut po završetku prve faze zbog procjene kako komercijalizacija proizvoda nije moguća i isplativa. Razlog malog broja završenih projekata u okviru SC-a 1b1 *Jačanje djelatnosti istraživanja, razvoja i inovacija (IRI) poslovnog sektora kroz stvaranje povoljnog inovacijskog okruženja* prosječno je razdoblje provedbe od tri godine te produljenje provedbe zbog kompleksnosti projekata.

U okviru SC-a 1b2 *Jačanje djelatnosti istraživanja, razvoja i inovacija (IRI) poslovnog sektora kroz stvaranje povoljnog inovacijskog okruženja* u postupku vrednovanja „Podrške razvoju Centara kompetencija“ (CEKOM) bila su 22 projektna prijedloga. Do kraja 2019. potpisana su tri ugovora ukupne vrijednosti 32,44 MEUR.

Provedba Prioritetne osi 2 „Korištenje informacijske i komunikacijske tehnologije“

Do kraja 2019. pokrenuta su tri PDP-a ukupne vrijednosti 201,95 MEUR bespovratnih sredstava, ugovoren je 21 projekt ukupne vrijednosti 129,08 MEUR te su izvršene isplate korisnicima u iznosu 4,6 MEUR.

U veljači 2019. izmijenjeni su kriteriji za odabir operacija za SC-a 2a1 *Razvoj infrastrukture širokopojasne mreže sljedeće generacije u područjima bez infrastrukture širokopojasne mreže sljedeće generacije i bez dovoljno komercijalnog interesa, za maksimalno povećanje socijalne i ekonomske dobrobiti* u dijelu koji se odnosi na pristupne mreže, kao preduvjet za objavu poziva. Kao prvi od tri koraka, u ožujku 2019. objavljen je poziv za iskaz interesa te su temeljem prijave JLRS-ova određena dozvoljena geografska područja za ulaganja. Kao drugi korak, u srpnju 2019.

objavljen je poziv za predodabir prijavitelja na koji su operatori i JLRS-ovi podnijeli ponude te su odabrani prijavitelji za 21 područje koja pokrivaju 155.500 kućanstava. Kao zadnji korak, u prosincu 2019. objavljen je „Poziv za razvoj pristupnih mreža“ s rokom zaprimanja prijave do veljače 2020.

U ožujku 2019. podnesena je JASPERS-u studija izvedivosti za veliki projekt „Izgradnje nacionalne agregacijske infrastrukture“ te je s njima u suradnji nastavljen rad na unaprjeđenju iste, kao i priprema dokumentacije prijave velikog projekta. U studenom 2019. zaprimljena je Potvrda o pripremljenosti projekta JASPERS-a. Objava Poziva za veliki projekt i upućivanje istog na pregled Neovisnoj kontroli kvalitete JASPERS-a planirana je u prvom tromjesečju 2020. Korisnik je započeo s pripremom i provođenjem nabava koje su nužne za osiguravanje uvjeta za provedbu projekta.

U okviru poziva „Razvoj e-usluga“ izvršena je izmjena i dopuna „Akcijskog plana Strategije e-Hrvatske“ te je ugovoreno 11 projekata. Ukupna stopa ugovaranja iznosi 99 %. Projektima u provedbi planirano je razvijanje više od 40 dodatnih e-servisa.

Ugovor za strateški projekt „Uspostava centra dijeljenih usluga“ potpisan je u veljači 2019. Do kraja 2019. korisniku je isplaćeno 1,6 MEUR. Definiran je hodogram uključivanja tijela javne vlasti u „državni oblak“ te je započeo proces interoperabilnosti. Trenutno je uključeno sedam institucija.

Provedba prioritetne osi 3 „Poslovna konkurentnost“

Do kraja 2019. pokrenuto je 40 PDP-ova (tri se odnose na FI) ukupne vrijednosti 1,18 milijarde eura bespovratnih sredstava, ugovoreno je 3322 projekta (sedam se odnosi na FI) ukupne vrijednosti 1,29 milijardu eura te su izvršene isplate korisnicima u iznosu 543,15 MEUR.

Uz pomoć FI podržano je više od 2.200 poduzetnika i otvoreno preko 5.200 novih radnih mjesta. Od 2.200 poduzetnika koji su krajnji primatelji PO 3 FI, najviše njih dolazi iz sektora proizvodnje (31 %), uslužnih djelatnosti (19 %), turizma (16 %) i građevinarstva (11 %), dok su zdravstvo, trgovina i prijevoz zastupljeni sa po 6 %. Preko 1.100 poduzetnika, odnosno više od polovice njih su novoosnovana poduzeća (<3 godine od osnivanja), dok su njih skoro 1.800 mikro poduzeća (<10 zaposlenih), odnosno 81 %.

Pokazatelji CO04 *Proizvodno ulaganje: Broj poduzeća koja primaju nefinancijsku potporu* i CO05 *Proizvodno ulaganje: Broj novih poduzeća koja primaju potporu* su u 2019. godini dostigli više od 80 % ciljanih vrijednosti definiranih Operativnim programom. U odnosu na 2018., u 2019. značajan je rast ostvarenja pokazatelja CO01 *Proizvodno ulaganje: Broj poduzeća koja primaju potporu* (s 2.001 na 3.566), 3d11 *Dodana vrijednost po zaposlenom u MSP* (s 232 na 1.312), CO05 *Proizvodno ulaganje: Broj novih poduzeća koja primaju potporu* (s 213 na 410), CO28 *Istraživanja, inovacije: Broj poduzeća koja primaju potporu kako bi uvela proizvode koji su novost na tržištu* (s 63 na 200) te CO29 *Istraživanja, inovacije: Broj poduzeća koja primaju potporu kako bi uvela proizvode koji su novost u ponudi poduzeća* (s 66 na 206). Svi navedeni pokazatelji ostvaruju preko 60 % ciljanih vrijednosti definiranih Operativnim programom. Dva pokazatelja koja u odnosu na 2018. godinu imaju također značajan rast su CO02 *Proizvodno ulaganje: Broj poduzeća koja primaju bespovratna sredstva* (s 1155 na 1.793) i CO06 *Proizvodno ulaganje: Privatna ulaganja koja odgovaraju javnoj potpori poduzećima (bespovratna sredstva)* (s 226 MEUR na 360 MEUR). Oba pokazatelja se ostvaruju završetkom projekata te su do kraja 2019. ostvarila oko 60 % ciljanih vrijednosti.

Postignut je veliki napredak u okviru ITU mehanizma te je dosad objavljeno ukupno 10 poziva u vrijednosti 28,82 MEUR bespovratnih sredstava (48,04 % od dostupne ITU alokacije) te je ugovoren jedan projekt u vrijednosti od 1,80 MEUR. Korisnici projekata koji se provode u sklopu objavljenih poziva uglavnom su tijela lokalne vlasti (gradovi, općine) koja grade/opremaju inkubatore i poslovne zone te lokalne razvojne agencije usmjerene na razvoj usluga za mala i srednja poduzeća. Govoreći o gospodarskim sektorima koji dobivaju potporu možemo istaknuti IT sektor, razna

novosnovana poduzeća, kao i mala i srednja poduzeća. Dvije su glavne vrste aktivnosti u sklopu objavljenih poziva za podnošenje projektnih prijedloga – izgradnja infrastrukture i opremanje (zone, inkubatori, parkovi) i razvoj usluga za mala i srednja poduzeća kroz podizanje razine vještina i znanja, pružanje profesionalne i savjetodavne pomoći, organiziranje programa mentorstva za mala i srednja poduzeća (posebno poduzetnike početnike), suradnički prostori za mala i srednja poduzeća, podrška za usluge inkubacije (s pripadajućom infrastrukturom (poput akceleratora), povezivanje malih i srednjih poduzeća itd.).

Dio poziva/projekata sadrži kombinaciju obje vrste aktivnosti, što predstavlja dobar primjer integracije „soft“ i infrastrukturnih aktivnosti.

Provedba prioritetne osi 4 „Promicanje energetske učinkovitost i obnovljivih izvora energije“

Do kraja 2019. ugovoreno je 1.586 projekta (od toga četiri FI) ukupne vrijednosti 782,21 MEUR, a korisnicima je isplaćeno 152,2 MEUR.

Zbog velikog interesa prijavitelja za PDP „Energetska obnova i korištenje obnovljivih izvora energije u zgradama javnog sektora“ alokacija je povećana s 50 MEUR na 151,97 MEUR čime su ugovoreni svi projektni prijedlozi koji su zadovoljili uvjete prihvatljivosti.

Započet je rad na pripremi PDP-a „Energetska obnova višestambenih zgrada“ čije je pokretanje bilo predviđeno za prvo tromjesečje 2020., no provedba je odgođena zbog realokacije sredstava uzrokovanih potrebom financiranja aktivnosti povezanih s bolešću COVID-19. U izvještajnom razdoblju održano je sedam provedbenih radionica na kojima su sudjelovala ukupno 144 sudionika (korisnika).

U 2019. HBOR je provodio dva FI-ja. U okviru SC-a 4c1 *Smanjenje potrošnje energije u zgradama javnog sektora*, odnosno poziva „ESIF Kreditima za energetska učinkovitost za javne zgrade“, dodatno je povećana alokacija zbog iznimne ugovorenosti tijekom godine. U okviru SC-a 4c4 *Povećanje učinkovitosti sustava javne rasvjete* u provedbi su „ESIF Krediti za javnu rasvjetu“ gdje je isplaćeno 25 % alokacije. U ožujku 2019. potpisan je Sporazum o financiranju s HBOR-om za novi FI u okviru SC-a 4b1 *Povećanje energetske učinkovitosti i korištenja OIE u proizvodnim industrijama* i 4b2 *Povećanje energetske učinkovitosti i korištenja OIE u privatnom uslužnom sektoru (turizam i trgovina)*, odnosno za „ESIF Kredite za energetska učinkovitost za poduzetnike“, za proizvodnju, trgovinu i turizam. Poslovne banke su odabrane postupkom javne nabave u listopadu 2019.

U okviru ITU mehanizma postignut je veliki napredak te su objavljena tri poziva u vrijednosti 62 MEUR bespovratnih sredstava (77,5 % dostupne ITU alokacije) i ugovorena dva projekta u vrijednosti od 6,53 MEUR (8,17 % ukupne ITU alokacije) u okviru SC-a 4c3 *Povećanje učinkovitosti sustava toplinarstva*. U sklopu projekta „Revitalizacija vrelvodne mreže u gradu Zagrebu“, 17. prosinca 2019., objavljen je poziv za dostavu projektnih prijedloga.

U okviru SC-a 4d1 *Pilot-projekt uvođenja naprednih mreža*, odnosno za poziv „Pilot projekt uvođenja naprednih mreža“ pokrenuta su četiri od ukupno sedam postupaka javne nabave.

Provedba prioritetne osi 5 „Klimatske promjene i upravljanje rizicima“

Do kraja 2019. pokrenuto je 11 PDP-ova ukupne vrijednosti 187,83 MEUR bespovratnih sredstava, ugovoreno je 10 projekta ukupne vrijednosti 209,36 MEUR te su izvršene isplate korisnicima u iznosu 25,64 MEUR.

U okviru SC-a 5a1 *Poboljšanje praćenja, predviđanja i planiranja mjera prilagodbe klimatskim promjenama* objavljen je PDP „Shema za jačanje primijenjenih istraživanja za mjere prilagodbe klimatskim promjenama“. Zbog velikog interesa alokacija je povećana te je doneseno 13 Odluka o financiranju u vrijednosti 4,65 MEUR bespovratnih sredstava. „Projekt modernizacije meteorološke motriteljske mreže u RH“ (METMONIC) je generirao kašnjenja zbog

rješavanja imovinskopravnih odnosa (riješeno 91 %) i žalba u postupcima javne nabave (92 % postupaka nabave pokrenuto).

U okviru SC-a 5b1 *Jačanje sustava upravljanja katastrofama* potpisani su ugovori o dodjeli bespovratnih sredstava za dva projekta obrane od štetnog djelovanja voda („Unaprjeđenje negrađevinskih mjera upravljanja rizicima od poplava u RH“ (VEPAR) i „Zaštita od poplava grada Ogulina“) i jedan projekt upravljanja ostalim rizicima („Jačanje kapaciteta HGSS-a – Sigurna.HR“) koji su u početnom statusu provedbe.

Projekti „Sustav za rano upozoravanje i upravljanje krizama“ (SRUUK) i „Razvoj metodologije procjene podložnosti na klizanje za planiranje namjene zemljišta primjenom LiDAR tehnologije“ bili su u procesu usuglašavanja s UT-om, a njihovim odobrenjem iskoristilo bi se 83,44 % dostupne umanjene alokacije.

Od odobrenih devet projekata, projekt „Priprema studijske dokumentacije za projekt upravljanja rizicima od poplava“ je završen, a ostali su u provedbi.

Za projekte „Opremanje i osposobljavanje intervencijskih pristojbi DUZS-a“ i „Na putu do smanjenja rizika od katastrofa“ produžen je rok provedbe. Na projektu „Modernizacija vozila vatrogasnih postrojbi“ donesene su odluke o odabiru isporučitelja vozila. Radovi u sklopu projekta „Modernizacija lijevoobalnih savskih nasipa od Račinovaca do Nove Gradiške“ odvijaju se planiranom dinamikom.

Za projekt „Sustav zaštite od poplava karlovačko-sisačkog područja“ ugovorena je usluga izrade novelacije Studije izvedivosti (21. kolovoza 2019.). Izrađene su dvije studije utjecaja na okoliš (za karlovački i sisački dio Projekta). U tijeku je rješavanje imovinskopravnih odnosa, a započeli su radovi na nekoliko mjera koji će se financirati retroaktivno po odobrenju Projekta.

Provedba prioritetne osi 6 „Zaštita okoliša i održivost resursa“

Do kraja 2019. pokrenuto je 107 PDP-ova ukupne vrijednosti 2,66 milijarde eura bespovratnih sredstava, ugovoreno je 464 projekta ukupne vrijednosti 3,07 milijarde eura te su izvršene isplate korisnicima u iznosu 304,92 MEUR.

U okviru SC-ova 6c1 *Povećanje zapošljavanja i turističkih izdataka kroz unaprjeđenje kulturne baštine* (bez integriranih teritorijalnih ulaganja) i 6c2 *Povećanje atraktivnosti, edukativnog kapaciteta i održivog upravljanja odredištima prirodne baštine* pokrenut je posljednji PDP.

Dovršena su četiri integrirana programa (doprinos pokazatelju 6c13 *Broj podržanih programa razvoja kulturne baštine koji će poboljšati deset regionalnih odredišta*), što je dodatni doprinos prethodnim ostvarenjima okvira uspješnosti za CO09 *Održivi turizam: Porast očekivanog broja posjeta mjestima kulturne i prirodne baštine i znamenitostima koja primaju potporu* te 6c11 *Novozaposleni u turističkom sektoru* i 6c12 *Turistički izdatci za kulturne, sportske i rekreativne usluge*. Ostvarenje ciljanih vrijednosti za 2023. godinu nije upitno.

U okviru SC-a 6e1 *Poboljšanje sustava upravljanja i praćenja kvalitete zraka sukladno Uredbi 2008/50/EZ* pokrenuta je većina nabava za projekt „Proširenje i modernizacija državne mreže za trajno praćenje kvalitete zraka“ (AIRQ) te je sklopljeno 67 ugovora.

Vezano za SC 6i1 *Smanjena količina otpada koji se odlaže na odlagališta*, 6ii1 *Unapređenje javnog vodoopskrbnog sustava sa svrhom osiguranja kvalitete i sigurnosti usluga opskrbe pitkom vodom* i 6ii2 *Razvoj sustava prikupljanja i obrade otpadnih voda s ciljem doprinosa poboljšanju stanja voda* vidljiv je porast pokrenutih javnih nabava kao i potpisanih sekundarnih ugovora u odnosu na ranija razdoblja. Osiguranjem podrške u izradi dokumentacije o nabavi kao i sudjelovanjem predstavnika posredničkog tijela razine 1 (dalje u tekstu: PT1) i posredničkog tijela razine 2 (dalje u tekstu: PT2) u postupcima javne nabave, smanjen je i broj potencijalnih korekcija koje su u ranijim razdobljima predstavljale prepreku u pokretanju i nastavku postupka javnih nabava korisnika. PT1 kontinuirano nadzire provedbu sekundarnih ugovora po projektima. U okviru SC-a 6iii1 *Poboljšano znanje o stanju bioraznolikosti kao temelja za*

učinkovito praćenje i upravljanje bioraznolikošću u provedbi su tri projekta. U okviru SC-a 6iii2 *Uspostava okvira za održivo upravljanje bioraznolikošću (primarno Natura 2000)*, izrađen je nacrt Okvira za prioritete aktivnosti (PAF), pokrenut je ograničeni PDP za oporavilište za divlje životinje i izravna dodjela dok su završeni radovi na razminiranju u okviru SC-a 6iii3 *Razminiranje, obnova i zaštita šuma i šumskog zemljišta u zaštićenim i Natura 2000 područjima za NATURAVITU* i pokrenuta izravna dodjela za Fearless Velebit.

U okviru SC-a 6e2 *Obnova brownfield lokacija (bivša vojna i/ili industrijska područja) unutar ITU* objavljeno je 12 poziva u vrijednosti bespovratnih sredstava 72,45 MEUR (od čega u 2019. njih šest u vrijednosti 24,51 MEUR) čime je raspisano ukupno 90,57 % dostupne ITU alokacije u okviru ovog cilja. Ugovoreno je šest projekata u vrijednosti 30,62 MEUR (od čega u 2019. tri projekta u vrijednosti 14,46 MEUR) što čini 38,58 % ukupne ITU alokacije u okviru SC-a 6e2.

Provedba prioritetne osi 7 „Povezanost i mobilnost“

Do kraja 2019. pokrenuto je 48 PDP-ova ukupne vrijednosti 1.853,5 MEUR bespovratnih sredstava, ugovoreno je 76 projekata ukupne vrijednosti 1.686,98 MEUR, a korisnicima je isplaćeno 421,59 MEUR.

Tijekom 2019. Ministarstvo pomorstva, prometa i infrastrukture pokrenulo je pet PDP-ova vrijednosti 632,35 MEUR: projekt „Rekonstrukcija postojećeg i izgradnja drugog kolosijeka na dionici Hrvatski Leskovac – Karlovac“ koji je ugovoren tijekom izvještajnog razdoblja, „Rekonstrukcija raskrižja Jadranske avenije i Avenije Dubrovnik – Rotor Remetinec“, „Sufinanciranje modernizacije tramvajske infrastrukture u Gradu Zagrebu“, „Obnova voznog parka HŽ Putničkog prijevoza novim elektromotornim vlakovima“, koji je upućen na odobrenje EK-u i „Drugi poziv za sufinanciranje unaprjeđenja lučke infrastrukture u funkciji obalnog linijskog pomorskog prometa“. Potpisano je 15 ugovora vrijednosti 500,01 MEUR. Korisnicima su odobreni troškovi u iznosu od 243,37 MEUR, a isplaćeno je 248,51 MEUR.

Radilo se na pripremi PDP-ova za sufinanciranje projekta „Izgradnja obilaznice Apševaca i Lipovca“, pilot projekata „Rješavanje problema uskih grla i javnog prometa u urbanim središtima uslijed povećanja opsega prometa zbog turističke sezone“, i „Izgradnja međunarodnog zimovnika na Dunavu u Opatovcu“, „Uređenje vodnog puta rijeke Dunav kod Sotina“ i „Razvoj sustava obilježavanja vodnih putova RH“. Uočeni problemi kašnjenja u realizaciji projektnih aktivnosti i nepreciznih informacija korisnika o potrebnim sredstvima za financiranje projekata rješavali su se predlaganjem izmjena OPKK-a, angažiranjem vanjskih stručnjaka, financiranjem usluge vođenja projekta, intenziviranjem suradnje na pripremi dokumentacije i provedbi projekata te uključanjem šireg kruga relevantnih dionika u redovitu komunikaciju.

U odnosu na 2018. postignut je veliki napredak u okviru ITU mehanizma te je dosada objavljeno 14 poziva vrijednosti 48,56 MEUR (šest tijekom 2019.), a ugovoreno je 17 projekata vrijednosti 25,80 MEUR (13 tijekom 2019.).

Provedba prioritetne osi 8 „Socijalno uključivanje i zdravlje“

Pokrenuta su 24 PDP-a ukupne vrijednosti 509,35 MEUR bespovratnih sredstava, ugovoreno je 200 projekata vrijednosti 372,67 MEUR, a korisnicima je isplaćeno 130,64 MEUR. U okviru SC-a 9a1 *Poboljšanje pristupa primarnoj i hitnoj zdravstvenoj zaštiti, s fokusom na udaljena i deprivirana područja* i 9a2 *Poboljšanje učinkovitosti i dostupnosti bolničkog liječenja* objavljeno je svih šest PDP-ova, a ugovoreno 57 projekata. Najčešći problemi u provedbi vezani su uz nepravilnosti u postupcima javne nabave.

U SC-u 9a3 *Promicanje socijalne uključenosti i smanjenje nejednakosti kroz poboljšani pristup socijalnim uslugama te prelazak s institucionalne skrbi na skrb u zajednici*, u tri PDP-a prve faze ugovoreno je 19 projekata, a četiri projekta su završila s provedbom. Zbog slabog odaziva prijavitelja u prvoj fazi, pripremljen je novi PDP otvorenog tipa temeljem naučenih lekcija: prijava je omogućena širem krugu prihvatljivih prijavitelja i partnera; pojednostavljen je postupak prijave (dostava projektno-tehničke dokumentacije moguća je u roku od šest mjeseci od potpisa ugovora; za prijavu

nije potrebno odobrenje Individualnog plana deinstitucionalizacije i transformacije domova za socijalnu skrb od sektorski nadležnog tijela. PDP je objavljen 24. svibnja 2019., a alokacija je premašena prvog dana podnošenja prijava. Ugovaranja su planirana u trećem tromjesečju 2020.

U SC-u 9a4 *Provedba pilot aktivnosti koje imaju za cilj promociju socijalne uključenosti i smanjenje siromaštva ratnih veterana i civilnih žrtava Domovinskog rata* u prosincu 2019. ugovoren je jedan predviđeni projekt planiran PDP-om čija se provedba nesmetano odvija. Planirani završetak provedbe projekta je siječanj 2023.

U okviru SC-a 9b1 *Održiva fizička, socijalna i gospodarska regeneracija pet depriviranih pilot područja s ciljem smanjenja socijalnih nejednakosti, isključenosti i siromaštva* pokrenuto je svih 13 PDP-ova, čime je vrijednost objavljenih PDP-ova dosegla planiranih 93,07 MEUR. Ukupno je zaprimljeno 297 prijava (46 tijekom 2019.) i sklopljena su 124 ugovora (91 tijekom 2019.).

Završena je provedba 15 ugovora što je rezultiralo sa šest izgrađenih/obnovljenih infrastrukturnih jedinica te 20 izgrađenih stambenih jedinica površine 685,10 m². Ugovorima koji su trenutno u provedbi gradi se ili obnavlja 28 infrastrukturnih te 87 stambenih jedinica. Provedbom ugovora iz poziva za razvoj poduzetništva do kraja 2019. godine očuvat će se 491 i otvoriti 141 radno mjesto.

Provedba prioritetne osi 9 „Obrazovanje, vještine i cjeloživotno učenje“

Do kraja 2019. objavljena su četiri PDP-a ukupne vrijednosti 393,20 MEUR, ugovoreno je 20 projekata ukupne vrijednosti 229,00 MEUR te su izvršene isplate korisnicima u iznosu 140,00 MEUR.

U okviru SC-a 10a1 *Razvoj digitalno zrelih škola koje su spremne za korištenje potencijala informacijsko komunikacijske tehnologije u obrazovanju i razvoju vještina 21. stoljeća, potrebnih na tržištu rada* u 2019. objavljen je poziv za veliki projekt „e-Škole: Razvoj sustava digitalno zrelih škola (druga faza)“, ukupne vrijednosti 131,10 MEUR, čije se ugovaranje planira u prvom tromjesečju 2020., odmah po primitku pozitivne ocjene Neovisne kontrole kvalitete JASPERS-a. Razlog kasnijeg ugovaranja od planiranog jest podmirenje obveza zbog utvrđenih financijskih korekcija u pilot projektu, u okviru komponenata A (EFRR) i B (ESF). Provedba velikog projekta zasad nije ugrožena jer su aktivnosti započele odmah po završetku pilot projekta, a za provedene postupke javne nabave korisnik se kontinuirano konzultirao s PT2.

U okviru SC-a 10a2 *Modernizacija, unapređenje i povećanje infrastrukture smještaja u visokom obrazovanju s ciljem poboljšanja pristupa visokom obrazovanju te završetak studija za studente u nepovoljnom položaju* od ukupno 14 ugovorenih projekata, sedam projekata završilo je s provedbom. Iako su u 2019. godini s provedbom trebala završiti još dva projekta, korisnicima je odobreno produljenje trajanja provedbe.

Produljenja provedbe nastaju zbog dugotrajnih postupaka javne nabave (prosječno 133 dana), pristiglih nepravilnih ponuda koje nisu sukladne dokumentaciji o nabavi, porasta cijena građevinskih radova, nepredviđenih okolnosti, npr. nedostatka radnika na tržištu rada. Nepravilnosti proizlaze iz nepoštivanja pravila javne nabave, poput značajne izmjene elemenata ugovora o javnoj nabavi, kašnjenje u dostavi jamstva za uredno ispunjenje ugovora, umjetna podjela nabave, navođenje normi ili robnih marki proizvoda bez izraza „ili jednakovrijedno“, manjak transparentnosti i jednakog postupanja tijekom ocjene ponude, izmjena uvjeta sposobnosti nakon otvaranja ponuda.

U okviru SC-a 10a3 *Povećanje relevantnosti strukovnog obrazovanja kroz poboljšanje uvjeta za stjecanje praktičnih vještina u ciljanim sektorima srednjeg strukovnog obrazovanja s ciljem postizanja veće zapošljivosti učenika srednjeg strukovnog obrazovanja* komplementarnost tri poziva (1 - OPKK, 2 - OPULJP) osigurana je tijekom njihove pripreme osnutkom međuresorne radne skupine sastavljene od svih relevantnih institucija, a gdje se raspravlja o zajedničkim rješenjima problema i unificiranim modalitetima provedbe i financiranja.

Provedba prioritetne osi 10 „Tehnička pomoć“

Do 31. prosinca 2019. godine pokrenuto je 9 PDP-ova ukupne vrijednosti bespovratnih sredstava 283,96 MEUR, zaključena su 82 ugovora o dodjeli bespovratnih sredstava, ugovoreno je ukupno 314,09 MEUR, a isplaćeno 96,80 MEUR bespovratnih sredstava. U odnosu na ukupan iznos raspoloživih bespovratnih sredstava (236,11 MEUR), ugovoreni iznos predstavlja 113,26 %, a isplaćeni 41,10 %.

U 2019. završena je provedba projekata u okviru Poziva KK.10.1.3.01 temeljem kojeg je u 2016. godini 21 regionalnom koordinatoru dodijeljeno ukupno 3,31 MEUR bespovratnih sredstava. Korisnicima je ukupno isplaćeno 2,26 MEUR bespovratnih sredstava (68,08 % dodijeljenog iznosa).

Nastavljena je provedba projekata u okviru sedam Poziva:

1) KK.10.1.1.01, tijela SUK-a: Dodijeljena dodatna sredstva čime je ukupan iznos dodijeljenih bespovratnih sredstava povećan na 180,38 MEUR. Isplaćeno 85,37 MEUR (47,3 %).

2) KK.10.1.1.02, ITU Posrednička tijela: Od ukupno dodijeljenih 11,09 MEUR bespovratnih sredstava, do kraja izvještajnog razdoblja isplaćeno 1,95 MEUR (17,63 %).

3) KK.10.1.1.03, sektorski nadležna tijela: Zaključena su dva nova ugovora, s Ministarstvom zaštite okoliša i energetike te s Ministarstvom graditeljstva i prostornoga uređenja. Ukupno dodijeljeno 5,07 MEUR bespovratnih sredstava; isplaćeno 0,49 MEUR (9,75 %).

4) KK.10.1.3.02, priprema strateškog projekta izgradnje nacionalne dječje bolnice u Zagrebu: Ministarstvu zdravstva dodijeljeno je 4,73 MEUR bespovratnih sredstava, od čega je do kraja 2019. isplaćeno 0,08 MEUR (1,67 %).

5) KK.10.1.3.03, nastavak aktivnosti regionalnih koordinatora: Poziv je zatvoren 28.6.2019.; do kraja 2019. završeno ugovaranje. Ukupno dodijeljeno 52,9 MEUR bespovratnih sredstava, a isplaćeno 6,88 MEUR (13,01 %).

6) KK.10.1.3.04, priprema strateškog projekta izgradnje novog KBC-a Osijek: Kliničkom bolničkom centru Osijek dodijeljeno je 3,95 MEUR bespovratnih sredstava. Do kraja 2019. nije bilo izvršenih plaćanja.

7) KK.10.1.3.05, priprema strateških projekata regionalnoga razvoja u Slavoniji, Baranji i Srijemu: Rok za prijave pomaknut na 28.2.2020. Do 31.12.2019. zaprimljeno 18 projektnih prijava, a zaključeno 11 ugovora ukupnog iznosa dodijeljenih bespovratnih sredstava 3,69 MEUR. Nije bilo izvršenih plaćanja.

U travnju 2019. pokrenut je novi PDP KK.10.1.3.06, Priprema strateških projekata KBC-a Split, sa svrhom poboljšanja i unapređenja zdravstvenih usluga na području Splitsko-dalmatinske županije. Ugovor je sklopljen u rujnu 2019., a dodijeljena bespovratnih sredstava iznose 2,30 MEUR.

Financijski instrumenti

U provedbi je u 2019. godini bilo svih 10 FI-jeva koje provode tri različita Tijela za provedbu financijskih instrumenata iz PO 3 i PO 4. Upravljačko tijelo je do kraja 2019. Odlukama o povjeravanju poslova Tijelima koja provode financijske instrumente dodijelilo 4,5 milijarde kuna (596,5 MEUR) programskog doprinosa OPKK-a, odnosno 100 % OPKK alokacije namijenjene za provedbu FI-jeva. Temeljem šest potpisanih Sporazuma o financiranju također je ugovoreno 100 % OPKK alokacije (uz ESIF alokaciju od 407 MEUR i javno nacionalno sufinanciranje od 45 MEUR mobilizirano je i približno 144,5 MEUR privatnog kapitala). Do kraja 2019. godine Tijelima koja provode financijske instrumente isplaćeno je 2,1 milijardi kuna (276 MEUR). Podneseno je ukupno sedam Izjava o izdacima kojima je ovjereno 1,9 milijarde kuna (preko 250 MEUR). Sagledavajući ukupnu alokaciju, odnosno činjenicu da su se krajem godine povećavale alokacije za one instrumente koji su iscrpili dostupna sredstva („ESIF Mali zajmovi“ za 19 MEUR te „ESIF

Kreditni za energetska uinkovitost za javne zgrade“ za 28 MEUR), na razini svih 10 FI-jeva 62 % raspoloživih sredstava je ugovoreno s krajnjim primateljima, a isplaćeno im je 31 % alokacije.

HAMAG-BICRO nastavio je s provedbom prethodno im povjerenih pet FI-jeva („ESIF Ograničeno portfeljno jamstvo“, „ESIF Pojedinačno jamstvo bez subvencije kamatne stope“, „ESIF Pojedinačno jamstvo sa subvencijom kamatne stope“, „ESIF Mikro zajmovi“ i „ESIF Mali zajmovi“) ukupne vrijednosti 1,5 milijardi kuna (gotovo 200 MEUR). Istovremeno, HBOR je nastavio s provedbom prethodno uspostavljenih FI-jeva „ESIF Krediti za rast i razvoj“ ukupne vrijednosti 1,619 milijardi kuna (215 MEUR), „ESIF Krediti za energetska uinkovitost za javne zgrade“ ukupne vrijednosti 400 milijuna kuna (53 MEUR) i „ESIF Krediti za energetska uinkovitost za javnu rasvjetu“ ukupne vrijednosti 152 milijuna kuna (20 MEUR) te je tijekom godine u suradnji s HBOR-om uspostavljen još jedan FI „ESIF Krediti za energetska uinkovitost za poduzetnike“ ukupne vrijednosti 511 milijuna kuna (67 MEUR).

Također je sredinom godine s investicijama krenuo „ESIF Fond rizičnog kapitala s Akcelatorskom i VC komponentom“ kada je prikupljeno 12,2 MEUR privatnog kapitala institucionalnih investitora (što je 60 % više od minimalnih 7,5 MEUR projiciranih Poslovnim planom) te je trenutni kapital Fonda 45 MEUR. Do kraja godine investirano je 6,5 MEUR, što čini oko 14,5 % vrijednosti Fonda, odnosno 23 poduzetnika početnika odabranih za prvu generaciju Akcelatora završilo je tromjesečni program i primilo 1,1 MEUR investicija, a realizirano je i 10 vlasničkih ulaganja u inovativna poduzeća u ranoj fazi razvoja ukupne vrijednosti 5,4 MEUR (prva runda cca. 400.000 – 550.000 EUR svako pojedinačno ulaganje).

Integrirana teritorijalna ulaganja (ITU)

Od studenog 2018. do veljače 2019. s gradovima središtima urbanih područja u kojima se provodi ITU mehanizam sklopljeni su Dodatci I. Sporazumu o provedbi ITU mehanizma u okviru OPKK-a. U skladu s njima planirana je objava 40 poziva od čega je u izvještajnom razdoblju objavljeno 30 poziva ukupne vrijednosti bespovratnih sredstava u iznosu od 152,82 MEUR.

Uloženi naponi i provedene aktivnosti rezultirali su značajnim pomacima u objavljenosti poziva, te je do 31. prosinca 2019. objavljeno ukupno 47 poziva (uključujući pozive objavljene tijekom 2017. i 2018.) ukupne vrijednosti 235,68 MEUR što čini 77,69 % ukupne ITU alokacije u okviru OPKK-a.

U izvještajnom razdoblju sklopljeno je 26 Ugovora o dodjeli bespovratnih sredstava u ukupnom iznosu od 48,69 MEUR, te je zajedno s ugovorima sklopljenim u 2018. u okviru ITU mehanizma do sad sklopljeno ukupno 33 ugovora o dodjeli bespovratnih sredstava vrijednosti 73,34 MEUR (24,18 % ukupne ITU alokacije), isplaćeno je 7,50 MEUR (2,47 % od ukupne ITU alokacije) te nije bilo odobrenih troškova. Prvo ostvarenje pokazatelja u okviru ITU-a očekuje se u 2020. godini.

Iako je sporiju dinamiku u dosadašnjoj provedbi uzrokovalo ograničeno iskustvo ITU struktura na lokalnoj razini u upravljanju EU fondovima, kao i nedovoljni provedbeni kapaciteti te nedovoljna spremnost projekata, tijekom 2019. nastavljeno je kontinuirano ulaganje znatnih napora u uspostavi ITU strukture i jačanju kapaciteta za provedbu ITU mehanizma. Kontinuirano se pojačavaju administrativni kapaciteti MRRFEU-a i ITU PT-ova kroz zapošljavanje novih službenika, provođenje edukacija te se s ciljem daljnjeg unaprjeđenja sustava, osnaživanja suradnje i ubrzanja provedbe ITU mehanizma održavaju redoviti koordinacijski i radni sastanci sa svim tijelima u sustavu koji sudjeluju u provedbi ITU mehanizma.

MRRFEU ulaže dodatne napore da se postupci dodjele koji su u tijeku ubrzaju od strane PT2 SAFU-a i ITU PT-ova kako bi se projekti što prije ugovorili te u suradnji s PT2 SAFU-om vodi računa o praćenju provedbe ugovorenih projekata kako bi se ugovorena sredstva trošila u skladu s planiranom dinamikom, a samim time kako bi se dostupna alokacija u okviru ITU mehanizma maksimalno iskoristila.

Nastavno na izazove u dosadašnjoj provedbi, priprema ključnih strateških dokumenata na nacionalnoj i lokalnoj razini pravodobno je započeta za novo programsko razdoblje te su gradovi korisnici ITU mehanizma uključeni u proces programiranja od početka kako bi se osigurao „*bottom-up pristup*“ i podrška lokalnoj razini u pravodobnoj pripremi zalihe kvalitetnih projekata usklađenih s potrebama na nacionalnoj razini i to putem uspostave investicijske platforme za pametne gradove kao i ustrojavanjem registra projekata u cilju učinkovitog planiranja, provedbe i postizanja vizije i ciljeva definiranih u okviru akata strateškog planiranja.

Također se nastavno na donesene Odluke o mogućem proširenju ITU mehanizma u sljedećem financijskom razdoblju za sedam novih gradova koji sukladno Zakonu o regionalnom razvoju ispunjavaju kriterije za veće urbano područje (Karlovac, Dubrovnik, Varaždin, Vinkovci, Sisak, Šibenik i Bjelovar) započelo s pripremnim aktivnostima u cilju pravodobne pripreme strateških dokumenata na lokalnoj razini, pravodobne zalihe projekata te jačanja kapaciteta gradova budućih potencijalnih korisnika ITU mehanizma za provedbu delegiranih funkcija, ali i za osnaživanje partnerstva na lokalnoj razini. U suradnji s postojećim i potencijalnim ITU urbanim područjima i članovima „Radne podskupine za pametne gradove“ u okviru procesa izrade „Nacionalne razvojne strategije RH do 2030. godine“, MRRFEU aktivno provodi pripreme aktivnosti vezano uz definiranje potencijalnih područja ulaganja prema kodovima za dimenziju područja intervencije u okviru prijedloga Uredbe o zajedničkim odredbama (*Common provision regulation – CPR*) za financijsko razdoblje 2021. – 2027., a s ciljem razvoja pametnih gradova u RH.